

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Michaela Zelingrová

Název práce: Zrod jednoho průmyslu

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence	4
B (1-5) ² Stylistická vhodnost (adekvátnost originálu a funkci překladu), koheze, AČV	5
C (1-5) ² Technická stránka: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlepy Převod dat a jmen	3
D (1-5) ² Komentář	3
Body celkem	15

Poznámky hodnotitele a témata k diskusi

Autorka práce si bohužel vybrala výchozí text, který byl zcela nad její síly a byl by nelehkým úkolem i pro zkušeného překladatele. Překlad obsahuje řadu nesrozumitelných či zcela nevhodně formulovaných míst a vykazuje četné interference i interpunkční a elementární pravopisné chyby. Často je příčinou překladatelských omylů složitost a abstraktnost originálu, nicméně domnívám se, že hlavní problém tkví vůbec v úrovni překladatelčiny češtiny. Na některých místech text přímo překypuje neobratnými a občas i naprosto nedešifrovatelnými formulacemi, jejichž podivnosti jako by si autorka vůbec nebyla vědoma:

Příběh obchodu, který zde vyprávíme, má za to, že...

Pokud se snažíme odolat ochromení otázkami obchodu a jejich vztahu ke hrám...

Občas překladatelka používá slova ve významech, které v češtině vůbec nemají:

*the multiplicity of this theatre stands in part as a survival of earlier dramatic practice
rozmanitost tohoto divadla spočívá zčásti v přežitku dřívějších dramatických praktik*

(„přežitek“ je jednoznačně něco neaktuálního a zastaralého; zde by bylo třeba přeložit vedlejší větou, např. „toto

divadlo je tak rozmanité zčásti i díky tomu, že v něm přežívá dramatická praxe dřívější doby“)

Jindy zase autorka zcela zbytečně používá pro určitý pojem výhradně slovo cizího původu, jako by vůbec nedokázala přijít na běžnější a stylisticky neutrálnější český protějšek. V pasáži, kde se mluví o dvou různých pohledech na alžbětinské divadlo, prvním, který zdůrazňuje jeho politicky podvrtný potenciál, a druhém, který v něm vidí spíše výdělečnou zábavu, opakovaně mluví o *opozici* ekonomiky a politiky, jako by neexistovalo (zde naprosto přirozené) slovo *protiklad*. Na jiném místě, kde se hovoří o tom, že herci mívali aristokratického patrona, najdeme zase dvakrát sloveso *profitovat*, které vzhledem k bohatému výběru českých ekvivalentů také působí příznakově a neodpovídá zjevné kultivovanosti autora textu (vyvolává spíše představu polovzdělaného mluvčího, který se bezmyšlenkovitě chytá módních slov, protože chce působit světácky, ale ve skutečnosti je svou neschopností používat mateřštinu spíš směšný):

Jestliže herci profitovali z takového patronství, o to víc z něj profitovali patroni samotní.

Lépe: Takovýto patronát byl pro herce výhodný, ale ještě větší výhody přinášel samotným patronům (alternativně lze použít vazbu „těžit z“, mít prospěch z“ apod.)

Samostatnou kapitolou je slovosled (který je, mimochodem, špatný i v poslední citované větě). Do komentáře je sice zařazeno vysvětlení toho, co to vůbec je AČV (což je vzhledem k nikoli „předpokládaným“, ale v tomto případě zcela jednoznačně určeným příjemcům této bakalářské práce trochu „redundantní“), ale v samotném textu překladatelka s aktuálním větným členěním velmi často zapomíná pracovat, což dále zhoršuje už tak problematickou srozumitelnost překladu (viz např. následující větu a můj „překlad“ těžce věty do normální češtiny):

Závěrem této eseje je diskuze o tom, co můžeme získat, stejně jako co můžeme riskovat, pokud zůstane ekonomický důraz na divadle této doby.

(The essay closes by discussing what we have to gain, as well as what we risk, by sustaining an economic focus on the theatre of this time).

Na závěr této eseje se zamýšlím nad tím, v čem může být ekonomicky orientovaný pohled na divadlo této doby i v budoucnu přínosný nebo naopak ochuzující.

Že autorka na některých místech textu vůbec nerozumí nebo nedokáže správně převést základní gramatické struktury, dokazuje bohužel i komentář – nejedna z vět, které v něm autorka cituje jako ukázkou své překladatelské práce a umu, ve skutečnosti dokumentuje její neznalost gramatiky či neschopnost text interpretovat. Namátkou několik příkladů:

the gulf between ...those critics who see the playhouses as primarily challenging the orthodoxies of their day, and... those who see them as primarily diverting and entertaining audiences for money

rozpor mezi názory kritiků, kteří na divadla pohlížejí hlavně jako na výzvu pravověrnosti svých životů... a těch, kteří divadla považují hlavně za zdroj peněz a zábavu pro publikum... (komentář, str. 30)

Zde překladatelka mylně vztahuje text k současnosti; ve skutečnosti jde o názory kritiků, kteří vnímali (alžbětinská) divadla jako instituce zpochybující oficiální ideologie své doby.

There is a certain flattening out of the difference of times and numbers in Blayney's essay, something unavoidable given its own constraints of space... (komentář, str. 30)

V Blayneyho eseji dochází k určitému zplošťování v čase a číslech, je to nevyhnutelný jev vzhledem k jeho vlastnímu vymezení prostoru...

Zde překladatelka patrně nechápe, že se jedná o narážku na délku Blayneyho článku – správný překlad by tedy měl znít (budeme-li brát *esej* v jako femininum) *což je vzhledem k jejímu omezenému rozsahu nevyhnutelné*. Mimochodem, kromě významové chyby najdeme v překladu této věty i velmi častou interpunkční chybu, které se autorka dopouští – totiž oddělování samostatných, navzájem nezávislých vět pouze čárkou namísto středníku, popřípadě tečky.

While the term „Renaissance“ may originally call to mind courtly writings..., it is the surviving texts of the commercial playhouses that have most strongly shaped our fascination with this period.

Zatímco termín renesance by mohl evokovat spíše dvorská díla..., naše zaujetí touto dobou utvářely zachované

texty komerčních divadel. (komentář, str. 29)

Pominu-li nepřítis přesně a obratně přeložený konec věty, základní problém zde tkví v tom, že překladatelka nerozlišuje mezi přípustkovým a časovým významem spojky *while* – zde je jednoznačně na místě překlad *ačkoli, jakkoli* nebo *byť*.

Z elementárních pravopisných či gramatických chyb v češtině překladu (a také komentáře) lze jmenovat:

neshodu podmětu s přísudkem – *herecké společnosti prodávali* (str. 7), *peníze, které přecházeli* (str. 23), *prvky, které... pomáhali udržovat pevnější koherenci* (str. 32)

chybné pádové koncovky slov – *výrazy... z Middletonovi hry Pitvora* (str. 37) a mnoho dalších míst

chybné psaní velkých písmen a nadbytečné spojovníky – *občasné anti-divadelní ortodoxii Alžbětinské vlády* (str. 12), *tato proti-španělská satira* (str. 10).

Ze všech výše uvedených důvodů, ale zejména kvůli významovým chybám a špatné stylistice, nelze text bohužel doporučit k obhajobě.

V Praze dne: _____ Člen komise:
_____ + _____
(podpis)

- 1 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě
- 2 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě